

WAT BIEDT ONS EEN THUIS?

Nagenoeg elk jaar worden in de zomer de kranten dunner en het tv-journaal saaiër wanneer de scholen en onze volksvertegenwoordigers in Den Haag hun deuren sluiten. Maar afgelopen zomer hebben we de komkommertijd gemist. Welk medium er het eerste mee kwam weet ik niet meer, maar opeens was daar de term ‘oorlogszomer’. De vlieg-ramp met de MH17, de bombardementen in de Gazastrook, gevechten tussen bevolkingsgroepen in de Oekraïne, Rusland dat geen tomaten en fruit meer wilde importeren uit veel Europese landen. Spanningen in Irak en Syrië. IS. Op veel campings en andere vakantieoordens in Europa ging het dan ook over ‘rampen’. Ondertussen hebben wij de herfstvakantie al weer achter de rug. En zijn we bezig met onze *core business*: onze leerlingen ‘thuis in de tijd’ brengen. Onder dezelfde titel verscheen begin dit jaar een beknopte bundel waarin onder redactie van Geert Mak en Thierry Baudet zeven auteurs ingaan op de vraag: ‘Wat biedt ons een thuis?’

Deze vraag komt niet uit de lucht vallen. We zijn in onze mondiale en virtuele wereld op zoek naar ‘een dorp’ waarin we een thuis zoeken. De privatisering en relativisering van onze moraal, onze identiteit en onze cultuur stuiten op grenzen. Onbeperkte vrijheid, meetbaarheid en maakbaarheid van de samenleving als alleen zaligmakend, presenteren hun rekening. Ontworteling en vervreemding waarmee populistische sentimenten aan de haal gaan zien we om ons heen. Je hoeft niet nostalgisch of hysterisch te zijn om te erkennen dat in organische verbanden als een kroeg, kerk, buurthuis en sportgebouw mensen eerder beseffen dat ze iets met elkaar hebben dan in Europa of in een geglobaliseerde wereld. Op papier en in onze hoofden organiseren we onze defensie Europees. Maar we discussiëren of we Nederlandse F-16’s naar Irak sturen. Dit jaar herdenken we dat 100 jaar geleden de Eerste Wereldoorlog uitbrak. Niemand verlangt naar vormen van nationalisme die toen hoogtij vierden. De hedendaagse mobiliteit en migratie doen grenzen letterlijk en figuurlijk wijken. Het grootste deel van het geschiedenisonderwijs gaat over Europa en de wereld. Ja, het is ook onze wereld geworden. De media herinneren ons hier dagelijks aan. Wat heeft

het geschiedenisonderwijs met de tegenstrijdige tendensen van nationaal en internationaal, lokaal en globaal van doen? Degenen die geen keus willen maken of van twee walletjes willen eten, klemmen zich vast aan glocalisering. Mij dunkt dat de verweesde samenleving (Pim Fortuyn) alleen vanuit een identiteit tegemoet getreden kan worden. Onze leerlingen zijn bewust of onbewust op zoek naar een thuis. Alleen vanuit verworteling in een thuis kan de wereld tegemoet getreden worden. Mak en Baudet hebben hier uitgesproken meningen over.

‘We zijn in onze mondiale en virtuele wereld op zoek naar ‘een dorp’

Dat is de reden dat de VGN dit duo als hoofdsprekers uitgenodigd heeft voor onze nationale geschiedenis onderwijsconferentie op 6 maart 2015 in het Rijksmuseum. In lezingen, debatten en tientallen workshops wordt de toekomst van het geschiedenisonderwijs op as. 6 maart ingevuld. Wees erbij. Om energie te krijgen de volgende week met onze leerlingen ‘thuis in de tijd’ te zijn. ■

Ton van der Schans is voorzitter van de VGN. Hij werkt als docent geschiedenis op de Driestar Hogeschool (pabo) in Gouda.

